

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 38 66 50 00
Direkte 38665654
Web www.regionh.dk

Ref.: Carsten Bagge
Jensen/Mette Hald Simonsen

Dato: 19. december 2018

Notat vedrørende mulighederne for at udtage Dronningmølle interesseområde af den kommende Råstofplan 2020

Udvalget ønsker på kommende møde at få belyst muligheden for at udtage interesseområdet i Dronningmølle af Råstofplan 2020 på nuværende tidspunkt i processen, herunder, hvorvidt der kan komme en retssag og regionen eventuelt kan blive gjort erstatningspligtig for ikke at overholde råstofloven.

Svar på de forskellige delspørgsmål

I Dronningmølle er der tale om både et interesseområde, der er udlagt af regionen i forbindelse med Råstofplan 2016, og et forslag til nyt graveområde, der er fremsat af en indvinder i forbindelse med indkaldelse af idéer og forslag til Råstofplan 2020, se fig. 1.

Forslaget til nyt graveområde, der er fremsat af en indvinder, kan ikke opgives som forslag på nuværende tidspunkt i processen, da resultatet af gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger først skal partshøres hos forslagsstilleren.

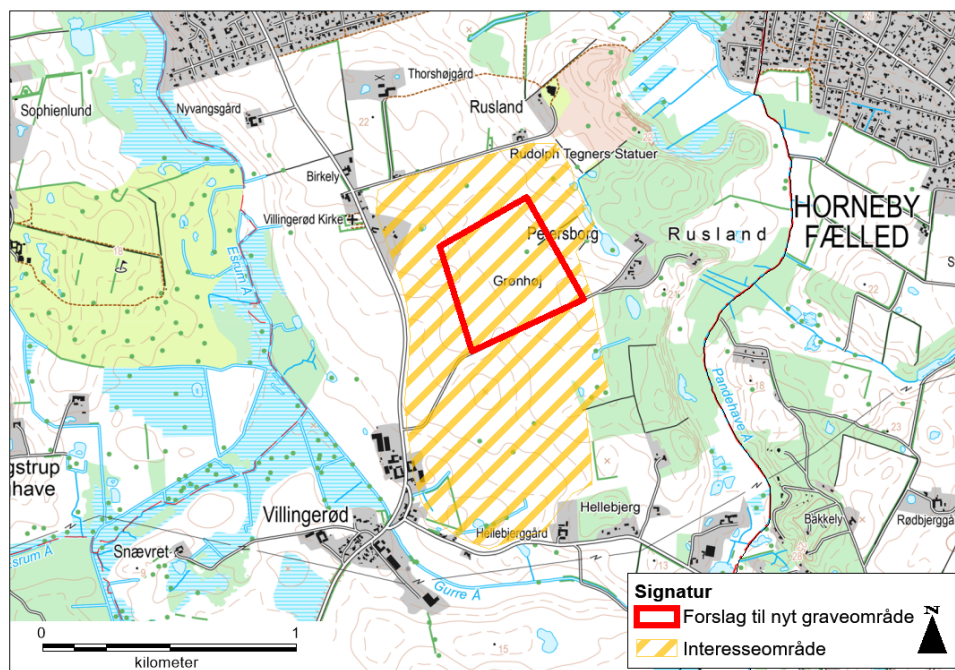
Interesseområdet kan heller ikke udtages på nuværende tidspunkt i processen, da resultatet af gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger og partshøringen heraf vil have indflydelse på vurderingen af interesseområdet. Det er dog forvaltningens vurdering, at de meget væsentlige kulturhistoriske og landskabelige værdier, området er omfattet af, gør sig gældende på hele interesseområdets areal, således, at hvis forslaget til graveområde opgives i den videre proces, kan det besluttes, at hele interesseområdet tages ud af planen.

Om et eventuelt erstatningskrav er det administrationens vurdering, at hvis der er tale om en ulovlige beslutning, vil indvinderen normalt kunne få den tilsidesat, ligesom indvinderen normalt så vil kunne få erstatning for et eventuelt økonomisk tab.

Punkt nr. 1 - Orienteringssag: Mulighed for udtagning af interesse- og graveområde ved Dronningmølle

Bilag 1 - Side -2 af 6

Indvinderen vil *ikke* få medhold i et erstatningskrav ved beslutning om udtagelse af hele eller dele af interesseområdet eller ved afvisning af udlægning af et nyt graveområde med vedtagelse af RP 2020, såfremt beslutningen er begrundet i en skønsmæssig vurdering og afvejning af de saglige hensyn, som fremgår af § 3 i råstofloven og såfremt RP 2020 er behandlet og vedtaget efter den proces, som er angivet med råstofloven.

Figur 1 Oversigtskort over interesseområdet og det fremsatte forslag til graveområde ved Dronningmølle.

Baggrunden for svarene kan læses i det følgende.

Vedrørende eventuelle erstatningskrav

Der er i høringssvarene til indkaldelse af idéer og forslag fremsendt flere forslag om at udtage interesseområdet ved Dronningmølle af den kommende Råstofplan 2020. Der er også stillet et forslag om udpegning af et egentligt graveområde inden for interesseområdets afgrænsning.

Det følger af almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger, at råstofplanlægning, indgreb og afslag på ansøgninger om f.eks. en råstofgravetilladelse skal være sagligt begrundede og nødvendige, ligesom konsekvenserne for borgerne skal stå i et rimeligt forhold til de formål, der forfølges. Disse krav skal regionen som myndighed overholde ved planlægningen og administrationen af råstoflovgivningen. Hvis der er tale om ulovlige indgreb eller afslag, vil borgerne normalt kunne få dem tilsidesat, ligesom man normalt så vil kunne få erstatning for et eventuelt økonomisk tab.

Punkt nr. 1 - Orienteringssag: Mulighed for udtagning af interesse- og graveområde ved Dronningmølle

Bilag 1 - Side -3 af 6

En ejer vil derfor efter administrationens vurdering ikke få medhold i et erstatningskrav ved udtagelse af hele eller dele af interesseområdet eller ved afvisning af udlægning af et nyt graveområde med vedtagelse af RP 2020, såfremt beslutningen er begrundet i en skønsmæssig vurdering og afvejning af de saglige hensyn som er fremgået af § 3 i råstofloven og såfremt RP 2020 er behandlet og vedtaget efter den proces som er angivet med råstofloven.

De hensyn som kan inddrages i afvejningen efter § 3 i råstofloven er:

- Råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse
- Erhvervsmæssige hensyn.
- Miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser.
- Beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser.
- Naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser.
- En hensigtsmæssig byudvikling, infrastruktur anlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser.
- Sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse eller erosion af kysten.
- Fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Råstofplanen og miljøvurderingen af denne kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål. Retlige spørgsmål er bl.a. om planen er tilvejebragt i overensstemmelse med råstoflovens procedureregler, og om de hensyn, der har indgået i vurderingen, er saglige. Derudover er der mulighed for at anlægge retssag med fuld domstolsprøvelse.

Proces for forslag til nye graveområder i Råstofplan 2020, herunder det fremsatte forslag ved Dronningmølle

Administrationen er i gang med at foretage en gennemgang af mulige miljøpåvirkninger af egne og indkomne forslag til nye graveområder i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (Lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)).

Administrationen reviderer eller udtager administrationens egne forslag til graveområder i forbindelse med gennemgangen, hvis det bliver vurderet, at der ikke kan foretages råstofindvinding, da der vil forekomme væsentlig påvirkning af miljøparametre, og der ikke kan etableres afværgetiltag til at imødegå disse. Forslag til nye graveområder, der er fremsat af andre, kan først revideres eller udtages som forslag, efter at udkastet til resultatet af gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger har været i høring hos berørte parter, og høringen ikke har givet anledning til fornyet vurdering. Der er som nævnt fremsat et forslag til nyt graveområde ved Dronningmølle af en indvinder.

I forbindelse med gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger kan det blive afdækket, at der er potentielle miljøpåvirkninger, som skal undersøges nærmere i miljøvurderin-

Punkt nr. 1 - Orienteringssag: Mulighed for udtagning af interesse- og graveområde ved Dronningmølle

Bilag 1 - Side -4 af 6

gen af planen. Dette vil blive beskrevet i resultatet af gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger. Ligesom det, for forslag stillet af andre, vil fremgå af gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger, om administrationen vil anbefale, at forslaget skal indgå i forslag til Råstofplan 2020.

Udkastene til gennemgang af mulige miljøpåvirkninger af de nye forslag, både regionens egne og de indkomne forslag planlægges sendt i partshøring i maj-juni 2019.

På baggrund af udkastene til gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger og partshøringen beslutter først klima- og miljøudvalget og herefter regionsrådet i 3. kvartal 2019, hvilke arealer der skal arbejdes videre med hen mod forslag til Råstofplan 2020.

Den politiske beslutning om graveområder i forslag til Råstofplan 2020

Udkast til gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger af de nye forslag, både regionens egne og de indkomne forslag sendes som nævnt ovenfor i partshøring i maj-juni 2019. Administrationen gennemgår de indkomne høringssvar med henblik på en vurdering af, om disse giver anledning til ændringer i resultaterne af gennemgangene. Såfremt høringssvarene giver anledning til ændringer i de konkrete udkast, skrives dette ind, så det tydeligt fremgår. Udkastene forelægges sammen med et høringsnotat og administrationens indstillinger til miljø- og klimaudvalget. På baggrund heraf kan miljø- og klimaudvalget for hvert forslag til nyt graveområde foretage en vurdering af, om udvalget er enige i administrationens vurdering af den samlede afvejning efter § 3 i råstofloven. Herefter sendes udvalgets indstillinger herom videre til Regionsrådet til endelig beslutning.

Der er tre mulige udfald af vurderingerne i gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger

1. at arealet alene på baggrund af gennemgangen skal udgå som forslag til nyt graveområde i Råstofplan 2020, idet det er tydeligt, at der vil ske væsentlig påvirkning af en eller flere miljøparametre, og at der ikke kan opstilles tilfredsstillende afværgeforanstaltninger.
2. At der ikke vurderes at være risiko for væsentlig påvirkning af nogen miljøparametre, så forslaget videreføres direkte som muligt graveområde i forslag til Råstofplan 2020.
3. At der er risiko for påvirkning af en eller flere miljøparametre, og at disse skal underlægges en nærmere miljøvurdering med henblik på undersøgelse af, om der er risiko for at påvirke disse miljøparametre, og om det er muligt at iværksætte afværgeforanstaltninger. Afhængigt af miljøvurderingen kan arealet indgå i forslag til Råstofplan 2020, eventuelt med formuleringer af forudsætninger for arealets udpegning til graveområde, der skal være opfyldt, inden der kan gives en eventuel senere tilladelse til indvinding af råstoffer.

Beslutningen om udsendelse af forslag til Råstofplan 2020 forventes at blive taget af regionsrådet i 1. kvartal 2020.

Punkt nr. 1 - Orienteringssag: Mulighed for udtagning af interesse- og graveområde ved Dronningmølle

Bilag 1 - Side -5 af 6

Muligheden for at udtage interesseområdet ved Dronningmølle

Der er to alternative modeller for behandling af interesseområdet.

Idet der er kommet et forslag til graveområde med dokumentation af en erhvervsmæssig interessant råstofressource, skal der foretages en gennemgang af mulige miljøpåvirkninger af det foreslåede område. Såfremt resultatet af gennemgangen af dette areal viser, at der er særlige miljøforhold, der betyder, at råstofinteressen må vige og parts-høringen ikke kan føre til et andet resultat, vil man ud over at fjerne forslaget til nyt graveområde også fjerne de dele af interesseområdet, der er dækket af forslaget (den røde firkant i fig. 1).

Man kan også beslutte, at de dele af interesseområdet, der er omfattet af samme miljøforhold, udtages af den kommende råstofplan sammen med det foreslåede område.

Konkret kan det nævnes, at interesseområdet ligger op mod Tegnernes Museum, hvilket er et kulturhistorisk område af national betydning.

Desuden er området beliggende i den landskabelige egn Ådalen, der i kommuneplanen beskrives som et af kommunens større uforstyrrede landskaber med vide udsigter.

Disse miljøforhold vil have betydelig vægt i gennemgangen af mulige miljøpåvirkninger en, og er gældende for hele interesseområdet.

I kommuneplanen er egnen Ådalen beskrevet således:

"Området er dannet som en smeltevandsfloddal og litorinaffjord. Omkring ådalen er der mod øst og vest bakket morænelandskab, åsdannelse og dødislandskab. Selve ådalen udgøres i dag af et stort, deltaagtigt vådområde i form af moser og enge langs et net af vandløb, der overordnet er orienteret nord-syd mellem Esrum Sø og Kattegatkysten.

Vådområderne omgiver to større og flere mindre plateauer med åbne marker og omkranses tillige af tilsvarende agerland med landsbyer. Nordøst for Villingerød landsby ligger hedeområdet Rusland.

Ved Pandehave Å rejser de tidligere kystskrænter sig markant mod vest og sydøst og afgrænser området. Det meste af litorinafladen er omfattet af Rusland-fredningen. Den nordvestlige del af området Ådalen har i oldtiden ligget som en moræneø omgivet af Søborg Fjord og Esrum Fjord. Ved Hesbjerg, der udgør morænebakkens højdepunkt (50m) ligger en koncentration af fortidsminder. I baglandet ligger Firhøj med endnu et gravfelt, hvorfra der er udsigt over Esrum Ådal til Kattegat og Kullen. Dertil findes adskillige fritliggende højdepunkter inde i området på såvel det nordlige som det sydlige plateau; bl.a. Grønhøj beliggende i Rusland. Ved Firhøj ligger desuden moseområdet Hulsø, der muligvis har været lokaliseringsfaktor for et middelalderligt voldsted.

Punkt nr. 1 - Orienteringssag: Mulighed for udtagning af interesse- og graveområde ved Dronningmølle
Bilag 1 - Side -6 af 6

For denne egn er der lagt vægt på, at terrænformerne skal bibeholdes med de eksisterende kontraster. De mange kulturhistoriske elementer skal sikres en fortsat sammenhæng med de landskabelige og geologiske forhold, der har været forudsætningen for kulturhistorien.”